

Principy a pravidla územního plánování Kapitola E. POJMY

Principy a pravidla územního plánování v pojmech

Seznam pojmů obsahuje výklad vybraných pojmů užitých v internetové publikaci Principy a pravidla územního plánování. Pojmy kapitol vztahujících se k udržitelnému a územnímu rozvoji (kapitoly A a B) jsou členěny na témata Územní rozvoj, Osídlení, Krajina. Výklad pojmu je proveden v souladu s textem publikace. U každého pojmu je odkaz na příslušnou kapitolu publikace, případně na právní předpis nebo jiný zdroj. Pojmy jsou vloženy do tématu, v němž jsou použity v publikaci. Publikace Principy a pravidla územního plánování prochází průběžnou aktualizací, proto jsou pojmy vybírané z aktuální verze publikace. Pojmy užití v předchozích verzích jsou ponechány pro studijní účely (viz světle modrý text).

Abecední seznam pojmů je provázán s příslušným pojmem formou křížového odkazu.

Téma: **Krajina – aktuální verze**

Abecední seznam pojmů:

biosférické rezervace UNESCO
 celostní pojetí krajiny
 ekosystémové služby
 Evropská úmluva o krajině
 funkce krajiny ekologická
 funkce krajiny ekonomická
 funkce krajiny estetická
 funkce krajiny kulturně-sociální
 historická krajinná struktura
 chráněná krajinná oblast (CHKO)
 identita krajiny, ráz či charakter krajiny
 kategorie kulturních krajin
 kategorie zvláště chráněných území
 krajina
 krajina asociativní kulturní
 krajina komponovaná kulturní
 krajina kontinuální
 krajina městská
 krajina organicky vyvinutá
 krajina příměstská
 krajina reliktní
 krajina venkovského prostoru
 krajinný rámec
 krajinný ráz
 lokální ÚSES
 maloplošné zvláště chráněné území (MZCHÚ)
 nadregionální ÚSES
 národní park (NP)
 Natura 2000
 ochrana krajiny
 plánování krajiny
 plužina
 Ramsarská úmluva
 regionální ÚSES
 správa krajiny
 územní systém ekologické stability (ÚSES)
 významný krajinný prvek (VKP)
 ztráta identity sídel

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

krajina

– je v urbanismu a územním plánování pojímána jako území, jehož charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských činnosti (Evropská úmluva o krajině).

Krajina je část území, specifické svou geografickou polohou, strukturou přírodních a civilizačních složek a vnější tvářností – krajinným obrazem. Toto pojetí odpovídá do určité míry definici krajiny dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů: „krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–28)*

krajina městská

– urbánní

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–28)

krajina příměstská

– periurbánní, suburbánní

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–28)

krajina venkovského prostoru

– rurální

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–28)

krajinný rámec

– přírodní podmínky místa – uspořádání vizuální scény (terénní reliéf, vodní plochy a toky, vegetační kryt)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

kategorie kulturních krajín

- a) komponovaná kulturní krajina
- b) organicky vyvinutá krajina
 - b1) reliktní krajina
 - b2) kontinuální krajina
- c) asociativní kulturní krajina

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

krajina komponovaná kulturní

- záměrně navržena a vytvořena člověkem (zahrady, krajinářské parky, širší krajinářské kompozice vytvořené z estetických důvodů)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

krajina organicky vyvinutá

- výsledek společenských, ekonomických, správních či náboženských požadavků kladených na krajinu

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

krajina reliktní

- „zkamenělá“ krajina, její vývojový proces byl v minulosti ukončen, ale její znaky se stále dochovaly

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

krajina kontinuální

- stále se vyvíjející krajina, spojená s tradičním způsobem života, její vývoj stále probíhá

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–30)

krajina asociativní kulturní

- krajina na pozadí náboženských, uměleckých nebo kulturních asociací, materiální kulturní složky mohou i scházet

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–31)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

historická krajinná struktura

– krajinná struktura s dochovanou historickou cestní sítí, historickými hospodářskými úpravami, dochovanými strukturami nelesní zeleně, významnými technickými stavbami a zařízeními, s dochovanými strukturami členění plužiny apod.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–31)

celostní pojetí krajiny

– v pohledu na krajinu se objevuje vyváženost mezi aspekty přírodovědnými, civilizačními, krajinářsko-estetickými a kulturně-historickými

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

funkce krajiny ekologická

– spočívá v tom, že krajina je prostředím pro faunu a floru a prostředím pro člověka

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

ekosystémové služby

– přínosy produktů přírody, které přímo působí společenský užitek. Jedná se také o přínosy zprostředkující, tedy služby ekosystémů podporující ekonomickou produkci. Ekosystémové služby se obvykle rozdělují na zásobovací (potrava, voda, dřevo atd.), regulační (regulace záplav, čištění vody), kulturní (estetické, duchovní, rekreační) a podpůrné (oběh živin, tvorba půdy).

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

funkce krajiny ekonomická

– spočívá v možnosti využívání přírodních zdrojů, zemědělské produkce, lesního hospodářství a v možnosti realizace funkcí související s rozvojem osídlení, výroby a technické infrastruktury. Jedná se též o některé činnosti funkce rekreační, které těží z přírodního bohatství jakožto zdroje svého hospodaření.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

funkce krajiny kulturně-sociální

– spočívá v tom, že krajina vytváří harmonické a esteticky působivé prostředí pro obyvání, pro regeneraci fyzických a duševních sil, že má funkci kulturní, naučnou a vzdělávací.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

funkce krajiny estetická

– vizuálním, resp. vícesmyslovým projevem podmínek, funkcí a procesů krajiny

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–33)

identita krajiny, ráz či charakter krajiny

– individuální znaky charakteristické pro určité regiony, závislé na přírodních podmínkách, způsobu hospodářského využití krajiny (zemědělské krajiny, rybníční krajiny, průmyslové a těžební krajiny), existenci dominant, typické struktury osídlení, vzájemné poloze a vzdálenosti vesnic a struktury jednotlivých venkovských sídel

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–35)

Evropská úmluva o krajině

– cílem úmluvy je podpořit ochranu krajiny, péči o ni a krajinné plánování a organizovat evropskou spolupráci v otázkách týkajících se těchto záležitostí. Úmluva byla přijata roku 2000 na konferenci ministrů Rady Evropy, kompetentních k ochraně krajiny. Česká republika přistoupila k této úmluvě v lednu 2005.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–35)

ochrana krajiny

– činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických rysů krajiny, odůvodněné její dědičnou hodnotou, vyplývající z její přírodní konfigurace a/nebo z lidské činnosti

Zdroj: Evropská úmluva o krajině, čl. 1, písm. d)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

správa krajiny

– činnost, která má, z hlediska udržitelného rozvoje, zajistit pravidelné udržování krajiny s cílem řízení a harmonizace změn, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;

Zdroj: Evropská úmluva o krajině, čl. 1, písm. e)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

plánování krajiny

– činnosti s výhledem do budoucna, které mají za cíl zvýšení hodnoty, obnovu nebo vytvoření krajiny

Zdroj: Evropská úmluva o krajině, čl. 1, písm. f)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

významný krajinný prvek (VKP)

– ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 v zákoně č. 114/1992 Sb., orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

[§ 3 odst. 1 písm. b)]

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

územní systém ekologické stability (ÚSES)

– vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

[§ 3 odst. 1 písm. a)]

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

nadregionální ÚSES

– rozlehlé ekologicky významné krajinné celky a oblasti s minimální plochou alespoň 1 000 ha. Jejich síť by měla zajistit podmínky existence charakteristických společenstev s úplnou druhovou rozmanitostí bioty v rámci určitého biogeografického regionu.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–36)

regionální ÚSES

– ekologicky významné krajinné celky s minimální plochou podle typů společenstev od 10 do 50 ha. Jejich síť musí reprezentovat rozmanitost typů biochor v rámci určitého biogeografického regionu.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–37)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

lokální ÚSES

– menší ekologicky významné krajinné celky do 5 až 10 ha. Jejich síť reprezentuje rozmanitost skupin typů geobiocénů v rámci určité biochory.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–37)

krajinný ráz

– zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti. Krajinný ráz je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 12)
PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–37)*

kategorie zvláště chráněných území

- a) národní parky,
- b) chráněné krajinné oblasti,
- c) národní přírodní rezervace,
- d) přírodní rezervace,
- e) národní přírodní památky,
- f) přírodní památky.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 14)
PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–37)*

národní park (NP)

– rozsáhlé území, jedinečné v národním či mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž živočišné a neživé příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 15 až 24)
PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–39)*

chráněná krajinná oblast (CHKO)

– rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 25 až 27)
PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–39)

maloplošné zvláště chráněné území (MZCHÚ)

– tvoří národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 14 a § 28 až 36)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–39)

Natura 2000

– celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Na území České republiky je Natura 2000 tvořena *ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami*, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 39 a § 45a až 45i)

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–40)

Ramsarská úmluva

– úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva; byla sjednána v íránském městě Ramsar v roce 1971. Prostřednictvím úmluvy je zajišťována celosvětová ochrana všech typů mokřadů.

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–41)

biosférické rezervace UNESCO

– reprezentativní ukázky přírodních krajin, ve kterých hraje důležitou roli také člověk a jeho aktivity

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–41)

plužina

– zemědělsky obhospodařované pozemky náležející k sídlu. Podle způsobu členění na jednotlivé pozemky se nazývají typy plužin – *úseková, traťová, délková, záhumenticová*

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–50)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

ztráta identity sídel

– změna struktury osídlení, změna struktury sídel, cizorodé formy architektonického výrazu novostaveb, vnášení cizorodých kulturních vzorů, nerespektování tradičních kulturních hodnot krajiny

PaP – verze 2016: B.2.3 Krajina (str. B.2–51)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

Téma: Krajina – verze 2014

Abecední seznam pojmů:

chráněná krajinná oblast (CHKO)
kolonizace
krajina
krajinný ráz
lokální ÚSES
maloplošné zvláště chráněné území (MZCHÚ)
nadregionální ÚSES
národní park (NP)
Natura 2000
periurbánní krajina
plužina
přírodní podmínky
regionální ÚSES
rurální krajina
suburbánní krajina
urbanistická forma venkovské obce
urbánní krajina
územní ochrana
územní systém ekologické stability (ÚSES)
velkoplošné zvláště chráněné území (VZCHÚ)
významný krajinný prvek (VKP)
zvláště chráněné území (ZCHÚ)

krajina

– v urbanismu a územním plánování je pojímána jako území specifické svou geografickou polohou, strukturou přírodních a civilizačních složek a vnější tvářností – krajinným obrazem. Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů: „krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“. V tomto smyslu a v nejširším pohledu hovoříme v kulturní krajině o primární struktuře (přírodním subsystému), sekundární struktuře (kulturně-technickém subsystému) a terciární struktuře (kulturně-historickém subsystému). Subsystémy krajiny tedy pokrývají veškeré území a vlastnosti krajiny se mění podle významu jednotlivých subsystémů, resp. podle míry přítomnosti a vztahu přírodních a civilizačních složek krajiny.

V územním plánování je krajina chápána jako území, ve kterém převládají přírodní složky (terén, voda a vegetace) vůči složkám civilizačním (zástavba, stavby, zpevněné plochy, technická zařízení). Jedná se převážně o nezastavěné území, jehož plochy jsou tvořeny zejména:

- soustavou ploch zeleně, resp. skladebnými součástmi systému celoměstské zeleně,
- zemědělským půdním fondem,
- plochami určenými k plnění funkce lesa,

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

- zvláště chráněnými územími,
- významnými krajinnými prvky,
- prvky územního systému ekologické stability,
- pásmy hygienické ochrany,
- zónami ekologických rizik a limitů.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 29, 31)*

rurální krajina

- krajina venkovského prostoru
- PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 29)*

urbánní krajina

- krajina městská
- PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 29)*

periurbánní krajina

- krajina příměstská
- PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 29)*

suburbánní krajina

- krajina příměstská
- PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 29)*

přírodní podmínky

- charakteristika krajiny ČR z pohledu územního rozvoje se opírá o obecnou charakteristiku přírodních podmínek:
 - klimatická charakteristika,
 - geologická charakteristika,
 - geomorfologická charakteristika,
 - hydrologická charakteristika,
 - pedologická charakteristika,
 - botanická charakteristika,
 - zoologická charakteristika,
 - biogeografické a biochorické členění ČR.

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 33)

kolonizace

- osidlování dosud nevyužívaného nebo málo osídleného území. V období novověké kolonizace se zalidňují horské oblasti (kolonizované podhůří) i některé vylidněné nížiny. V podhůří se umísťují železářny a sklárny, které vyžadují velké množství dřeva a dřevěného uhlí v co největší blízkosti výroby.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 35)

urbanistická forma venkovské obce

– patrná z půdorysu obce a z členění zemědělských pozemků, přiléhajících k sídlu.

Jedná se o:

- *pravidelné formy soustředěné* – sídla s kompaktním půdorysem (silniční ves, ulicová vesnice, řádková ves, návesní silnicovka, návesní vesnice, lesní návesní ves),
- *pravidelné formy uvolněné* – sídla s rozvolněným prostorově spojitým půdorysem (krátká řadová ves, lesní lánová ves, řadová nebo řetězová ves),
- *nepravidelné formy včetně sídel s rozptýlenou zástavbou* (hromadná ves, sedliště, dvorcová ves).

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 36)

plužina

– zemědělsky obhospodařované pozemky náležející k sídlu. Podle způsobu členění na jednotlivé pozemky se nazývají typy plužin – *úseková, traťová, délková, záhumenicová*.

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 37)

významný krajinný prvek (VKP)

– jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů [§ 3 odst. 1 písm. b)]

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 39)

územní systém ekologické stability (ÚSES)

– vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů [§ 3 odst. 1 písm. a)]

PaP: B.2.3 Krajina (str. 39)

nadregionální ÚSES

– rozlehlé ekologicky významné krajinné celky a oblasti s minimální plochou alespoň 1 000 ha. Jejich sít by měla zajistit podmínky existence charakteristických společenstev s úplnou druhovou rozmanitostí bioty v rámci určitého biogeografického regionu.

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 39)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

regionální ÚSES

– ekologicky významné krajinné celky s minimální plochou podle typů společenstev od 10 do 50 ha. Jejich síť musí reprezentovat rozmanitost typů biochor v rámci určitého biogeografického regionu.

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 39)

lokální ÚSES

– menší ekologicky významné krajinné celky do 5–10 ha. Jejich síť reprezentuje rozmanitost skupin typů geobiocénů v rámci určité biochory.

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 39)

krajinný ráz

– zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 12 odst. 1)

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)

územní ochrana

– tři základní formy: velkoplošná zvláště chráněná území, maloplošná zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000

PaP: B.2.3 Krajina (str. 40)

zvláště chráněné území (ZCHÚ)

– velmi významná nebo jedinečná část živé či neživé přírody. Jedná se o maloplošná a velkoplošná zvláště chráněná území.

Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 14)

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)

velkoplošné zvláště chráněné území (VZCHÚ)

– tvoří národní park a chráněná krajinná oblast

PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)

národní park (NP)

– rozsáhlé území, jedinečné v národním či mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž živočišné a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola E. POJMY

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 15 až 24)
PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)*

chráněná krajinná oblast (CHKO)

– rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 25 až 27)
PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)*

maloplošné zvláště chráněné území (MZCHÚ)

– tvoří *národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka.*

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 14 a § 28 až 36)
PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 40)*

Natura 2000

– celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit.

Na území České republiky je Natura 2000 tvořena *ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami*, které požívají smluvní ochranu (§ 39 zákona č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území (§ 14 zákona č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

*Zdroj: zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 45a až 45i)
PaP – verze 2014: B.2.3 Krajina (str. 41)*